

DECIZIE

mun. Chișinău

24 ianuarie 2019

Colegiul comercial al Curții de Apel Chișinău
Președintele ședinței, judecător
Judecătoria
Grefier

Marina Anton
Ion Țurcan și Vitalie Cotorobai
Mihai Iorga

examinând, în lipsa părților, potrivit procedurii pentru cererile cu valoare redusă, apelul declarat de „RED CAPITAL” S.R.L., în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. către „RED CAPITAL” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei, a cheltuielilor de executare, a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică, împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău /sediu Buiucani/ din 04 septembrie 2018, prin care acțiunea a fost admisă parțial, -

constată:

La 18 iulie 2018, „TRANS EUGILION COM” S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, în procedura cu valoare redusă, împotriva „RED CAPITAL” S.R.L., prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 6774,11 lei, a cheltuielilor de executare în mărime de 2500 lei, a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea pretențiilor sale reclamantul a invocat, că la 27 iulie 2015 „TRANS EUGILION COM” S.R.L. a semnat cu „RED CAPITAL” S.R.L. contractul de transport nr. 27/7 potrivit căruia „TRANS EUGILION COM” S.R.L., în calitate de transportator, s-a obligat să transporte din Republica Belarus în Republica Moldova piese pentru tractor, iar „RED CAPITAL” S.R.L. urma să achite pentru serviciile de transport prestate 400 (patru sute) dolari SUA.

Susține reclamantul „TRANS EUGILION COM” S.R.L., că și-a executat obligația contractuală și a prestat marfa importată la locul de destinație, stabilit de contractul nr. 27/7 din 27 iulie 2015, iar „RED CAPITAL” S.R.L., contrar prevederilor contractuale, nu și-a onorat deplin obligațiunile de plată față de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. pentru serviciile de transport prestate conform contractului numit și nu a achitat plata pentru serviciul prestat.

Astfel, conform actului de verificare între părțile contractuale se constată, că „RED CAPITAL” S.R.L. urma să achite „TRANS EUGILION COM” S.R.L. conform facturii WI 5632726 din 10 august 2015 suma de 7654,76 lei, pentru serviciile de transport acordate în baza contractului nr. 27/7 din 27 iulie 2015.

Mai indică reclamantul, că în detrimentul contractului de transport, pârătul „RED CAPITAL” S.R.L. tocmai la 30 decembrie 2015 a transferat suma de 1380,65 lei, executându-și parțial obligațiunile contractuale, restanța de plată față de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. constituind suma de 6274,11 lei. De asemenea, în baza facturii WH 4753455 din 30 iunie 2016 „RED CAPITAL” S.R.L. are restanță de plată față de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. în mărime de 500 lei, pentru acordarea serviciilor de transport internațional, fiind achitată suma de 19369 lei.

Concomitent, declară reclamantul, că în procedura executorului judecătoresc Lanciu Dinu s-a aflat dosarul de executare a documentului executoriu nr. 2c-231/16 din 18 decembrie 2015 emis de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău privind aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile și imobile și asupra mijloacelor financiare aflate la conturile bancare ale pârâtului „RED CAPITAL” S.R.L. La 26 februarie 2016 „TRANS EUGILION COM” S.R.L. a achitat în contul curent special al executorului judecătoresc Lanciu Dinu suma de 2500 lei în calitate de cheltuieli de executare, care nu au fost restituite creditorului de către debitorul „RED CAPITAL” S.R.L.

Susține, că prin somația din 04 august 2017, recepționată de „RED CAPITAL” S.R.L. la 17 august 2017, reclamanta a încercat soluționarea amiabilă a litigiului, însă prin răspunsul său pârătul nu a recunoscut datoria față de „TRANS EUGILION COM” S.R.L., astfel, din circumstanțele expuse reiese că datoria „RED CAPITAL” S.R.L. față de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. constituie suma totală de 9274,11 lei.

Prin încheierea instanței de fond din 20 iulie 2018, ținând cont de obiectul și valoarea acțiunii, s-a primit în procedura de examinare a cererilor cu valoare redusă cererea de chemare în judecată depusă de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. împotriva „RED CAPITAL” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată. Astfel, se constată, că cauza a fost examinată potrivit prevederilor Titlului II Capitolul XXI¹ Cod de procedură civilă, în procedura scrisă stabilită pentru cererile cu valoare redusă.

La cererea de chemare în judecată pârătul nu a depus referință.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău /sediu Buiucani/ din 04 septembrie 2018, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul „RED CAPITAL” S.R.L. în beneficiul „TRANS EUGILION COM” S.R.L. suma de 9274,11 lei cu titlu de datorie și suma de 280 lei cu titlu de taxă de stat. În rest pretențiile privind încasarea cheltuielilor de executare și a cheltuielilor de asistență juridică, au fost respinse ca neîntemeiate.

În motivarea soluției sale, instanța a indicat în contextul împrejurărilor de fapt stabilite și potrivit prevederilor legale enunțate, prin prisma dispozițiilor generale cu privire la obligații, convenții și acte juridice, condițiile lor de valabilitate și de executare, instanța de judecată a constatat cu certitudine că transportatorul „TRANS EUGILION COM” S.R.L. a prestat pentru „RED CAPITAL” S.R.L. servicii de transport în baza contractului, iar aceste servicii au fost recepționate de pârât, fapt confirmat prin facturile semnate de ambele părți.

Totodată instanța de fond a indicat, că pârătul nu a contestat valabilitatea contractului, ci din contra, a semnat facturile în acest sens, astfel, instanței nu a fost prezentate nici o probă ce ar confirma restituirea totală sau parțială a datoriei în sumă totală de 9274,11 lei din partea pârâtului „RED CAPITAL” S.R.L.

Referitor la pretenția privind încasarea cheltuielilor de executare, prima instanță a considerat-o neîntemeiată, or reclamantul, în afară de scrișoarea executorului judecătoresc privind nerestituirea cheltuielilor de executare în cadrul procedurii de executare, nu a prezentat nici o dovadă precum că, nu ar fi pretins la încasarea acestor cheltuieli de judecată în cadrul procesului civil, în procedura căruia a fost aplicată măsura de asigurare menționată în scrișoarea de fapt în cadrul căruia și urma să solicite reclamantului compensarea acestor cheltuieli sau în cadrul unei cereri

asiguraie menționată în scrisoare, de fapt în cadrul cauzei și urma să sone reclamantului compensarea acestor cheltuieli sau în cadrul unei cereri separate.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța a concluzionat necesar a încasa din contul pârâtului suma taxei de stat achitate de către partea reclamantă la depunerea acțiunii proporțional părții admise din pretenții, în sumă de 280 lei, iar pentru serviciile de asistență juridică, din motivul neprezentării a căror-va probe concludente și pertinente, nefiind măcar concretizată mărimea cheltuielilor suportate și pretinse, instanța a respins acest capăt de cerere.

La 02 octombrie 2018 (în interiorul termenului de atac) reprezentanții „RED CAPITAL” S.R.L., administratorul Tiutunic Alexandr și avocatul Patrașanu Radu-Ștefan, împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 1157198 din 02 octombrie 2018 au contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri, privind respingerea acțiunii. Totodată partea apelantă a solicitat scutirea de la achitarea taxei de stat.

Prin încheierea Colegiului comercial al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2018, s-a respins cererea reprezentanților „RED CAPITAL” S.R.L., administratorul Tiutunic Alexandr și avocatul Patrașanu Radu-Ștefan privind scutirea de la plata taxei de stat pentru cererea de apel depusă. Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de „RED CAPITAL” S.R.L., în baza art. 368 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiindu-i comunicat părții apelante despre necesitatea prezentării cererii de apel întocmite în conformitate cu exigențele legale și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 208,66 MDL, acordându-i pentru aceasta termen de 10 zile calendaristice, calculat din momentul comunicării încheierii. Totodată s-a explicat părții apelante, că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate în prezenta încheiere în termenul acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. În interiorul termenului acordat de instanță, apelantul a înlăturat neajunsurile, ca consecință prin încheierea Colegiului comercial al Curții de Apel Chișinău din 29 noiembrie 2018 apelul declarat de „RED CAPITAL” S.R.L., a fost acceptat pentru examinare.

În motivarea apelului „RED CAPITAL” S.R.L. a indicat, că hotărârea primei instanțe este neîntemeiată și urmează a fi casată din cauza că nu a fost respectată procedura în partea ce ține de examinarea cauzei în ordine generală cât și în lipsa unui participant la proces care nu a fost citat legal conform prevederilor legale.

Consideră, că în urma remiterii către instanței de fond avizul de recepție împreună cu cererea de chemare în judecată și toate înscrisurile anexate, judecătorul urma printr-o încheiere motivată să dispună examinarea cauzei în ordine generală, or, la caz, după cum am menționat, pârâtul/apelantul nu a cunoscut despre cererea de chemare în judecată înaintată de reclamant/intimat precum și despre data până când avea dreptul să-și apere drepturile sale. Or, la adoptarea actului de dispoziție, instanța urma să efectueze o analiză amplă a suportului probator prezent la materialele cauzei, raportându-l la normele de drept ce guvernează raportul litigios, pentru a constata circumstanțele importante ale pricinii inclusiv temeiurilor și pretențiilor care au generat apariția litigiului, având sarcina de a verifica dacă faptele și împrejurările reținute reprezintă adevărul material, complet și cert întemeiat.

Mai indică apelantul, că după cum reiese din hotărârea instanței de fond, prin somația expediată de „TRANS EUGLION COM” S.R.L., recepționată de către „RED CAPITAL” S.R.L. la data de 17 august 2017, reclamanta a încercat soluționarea amiabilă a litigiului, iar prin răspunsul la somație expediat de „RED CAPITAL” S.R.L., nu a recunoscut datoria față de „TRANS EUGLION COM” S.R.L., fapt pentru care, uită că pârâtul/apelant nu este de acord cu solicitările intimatului/reclamantului, prin urmare, consideră că instanța de fond era obligată de a examina cauza în procedură generală, cu citarea părților conform prevederilor art. art. 104-108 Cod de procedură civilă.

Mai susține apelantul, că pârâtul/apelantul nu cunoștea despre procesul în cauză și era în imposibilitate să comunice stanței noua sa adresă, în cazul în care o schimba, la caz adresa juridică a pârâtului/apelantului nu a fost schimbată din mun. Chișinău, sec. Buiucani, str. Alba-Iulia, 194/3, ap. 19, fapt confirmat în extrasul eliberat de către Agenția Servicii Publice.

Consideră partea apelantă, că prima instanță fiind investită cu examinarea pricinii în cauză și având ca obiect încasarea datoriei ce reiese din prestarea serviciilor de transport, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, urma să respingă acțiunea, ca fiind tardivă, deoarece contractul comandă a fost încheiat la 27 iulie 2015, ultima livrare a mărfii s-a finalizat la 30 iunie 2016, iar în raport cu termenii, reclamantul a înaintat reclamația la data de 17 august 2017, adică peste 2 ani și 21 zile, acțiunea în instanță fiind depusă abia la 18 iulie 2018, după aproape 3 ani de zile.

În acest sens invocă prevederile art. 268 lit. d) Cod civil potrivit cărora litigiile ce izvorăsc din contractul de transport se prescriu în termen de 6 luni și art. 1021 alin. (1) și alin. (2) Cod civil, care stipulează că termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an, iar în cazul intenției sau culpei grave termenul de prescripție este de 3 ani.

Relevă apelantul, că curgerea termenului de prescripție începe: a) în caz de pierdere parțială, de deteriorare a încărcăturii sau de încălcare a termenului de transportare - din ziua predării încărcăturii către destinatar; b) în cazul distrugerii sau pierderii totale - în a 30-a zi de la expirarea termenului de transportare, iar dacă acest termen nu este stabilit de părți sau de lege - în cea de-a 60-a zi din ziua preluării încărcăturii de către căraș; c) în toate celelalte cazuri - în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Prin urmare susține, că prezentul articol stabilește două termene în interiorul căruia reclamantul poate depune acțiune în judecată, primul care este stabilit la un an, se aplică atât în acțiunile cărașului către expeditor sau destinatar, cât și în cazul acțiunilor acestora din urmă către transportator, cel dea al doilea termen, este de 3 ani și se aplică ori de câte ori cărașului îi este imputabilă neexecutarea obligațiilor contractuale din intenție sau culpă gravă.

Totodată susține, că în transportul internațional al mărfurilor cu vehicule se aplică Convenția relativă la contractul de transport internațional al mărfurilor pe șosele (CMR, Geneva, 1956). Potrivit art. 32 din Convenție, acțiunile ce derivă din transporturile supuse acesteia se prescriu în termen de un an, cu excepția dolului sau culpei pentru care termenul este de 5 ani. Reclamațiile pentru pierderi sau avarii pot fi făcute în decurs de 7 zile cu excepția duminicilor și sărbătorilor legale de la data eliberării mărfii, iar în cazul depășirii termenului de livrare în termen de 21 zile.

Relevă prevederile art. 1021 alin. (1) Cod civil, ce vizează termenul de înaintare a acțiunilor, cu excepția intenției sau a culpei grave, coincide cu termenul stipulat în art. 32 din Convenție și este de un an de zile.

Consideră, că dacă nu se invocă intenția sau culpa gravă, atunci în raporturile de transport auto a mărfurilor se va aplica o prescripție de 1 an. Iar, în cazul invocării unei altei pretenții decât pierderea parțială sau totală a mărfii sau încălcarea termenului de transportare, termenul de prescripție de un an va începe să curgă din ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport. Respectiv susține apelantul, că reclamantul/intimat era în drept să se adreseze către apelantul/pârât cu acțiune ce vizează încasarea sumei pentru transportarea mărfurilor într-un termen de un an de la data când a apărut acest drept.

Totodată susține, că în speță urmează a fi remarcat că termenul de un an începe să curgă peste 3 luni de la data încheierii contractului ori de la momentul finalizării prestării serviciilor de transport, adică a început să curgă termenul de un an la data de 27 octombrie 2015 și a expirat la 27 octombrie 2016, însă, reclamantul/intimatul a depus cererea de chemare în judecată cu privire la încasarea datoriei rezultate din prestarea serviciilor de transport abia la 18 iulie 2018, cu încălcarea termenului special de prescripție prevăzut pentru această categorie de litigii.

Mai indică partea apelantă, că intimatul/reclamant a înaintat în adresa pârâtului apelant somația cu solicitarea de achitare a costului serviciilor

de transport prestate la data de 17 august 2017, cu depășirea vădită a termenului de 21 de zile de expediere a reclamației prevăzut de art. 1020 Cod civil, iar omiterea termenului de înaintare a pretenției conduce la pierderea dreptului la acțiune, și instanța de judecată nu poate repune părțile în termenul de înaintare a pretenției, or, repunerea în termen, indiferent de motivele omiterii obiective sau subiective este inadmisibilă.

Astfel, invocă partea apelantă încălcarea de către intimatul/reclamant termenul de înaintare a somației în adresa apelantului/pârâtului, cât și a termenului de depunere a cererii de chemare în judecată, din care motiv, consideră neîntemeiată constatarea instanței de fond, or, cursul prescripției extinctive nu a fost întrerupt, la caz ne fiind aplicabile prevederile art. 277 Cod civil.

Solicită casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, de respingere a acțiunii ca neîntemeiată și tardivă.

La data de 21 decembrie 2018, avocatul Brînză Victor, în numele și interesele intimatului/reclamant „TRANS EUGILION COM” S.R.L., împuternicit în baza mandatului seria MA nr. 1221131 din 17 iulie 2018, prin intermediul secției evidență și documentare procesuală a instanței de apel, a prezentat referința prin care și-a expus opinia în privința apelului declarat de partea oponentă.

În motivarea poziției sale intimatul a comunicat că, soluția instanței de fond este una legală și întemeiată, cu interpretarea și aplicarea corectă a normelor de drept, corect fiind aplicate și prevederile art. 276³ Cod de procedură civilă.

Susține, că alegația apelantului, referitor la faptul că „RED CAPITAL” S.R.L. nu a fost citată în modul stabilit, nu este concludentă, or existența în materialele cauzei a avizului de recepție a corespondenței prin care „RED CAPITAL” S.R.L. urma să fie informată despre procesul inițiat de către „TRANS EUGILION COM” S.R.L., vine să confirme legalitatea acțiunilor instanței de judecată la aplicarea în speță a articolului 102 alin. (7) Cod de procedură civilă, iar încercarea apelantului de a-și argumenta nerecepționarea corespondenței prin faptul că adresa juridică a „RED CAPITAL” S.R.L. nu a fost modificată, anexând în acest sens un extras de la Agenția Servicii Publice cu adresa juridică mun. Chișinău str. Ion Creangă 54, are ca scop ducerea în eroare a instanței, or intimata/reclamanta „TRANS EUGILION COM” S.R.L. deține extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice prin care se confirmă faptul că, adresa juridică a „RED CAPITAL” S.R.L. a fost mun. Chișinău str. Alba Iulia 194/3 ap. 19.

Consideră, că partea apelantă a cunoscut despre procesul civil intentat, iar alegațiile acesteia au ca scop ducerea în eroare a instanței de apel și eschivarea de șă achitarea restanței pentru serviciile de transport acordate în baza contractului nr. 27/7 din 27 iulie 2015 încheiat între părțile în litigiu.

Susține reprezentantul părții intimatului faptul, că „TRANS EUGILION COM” S.R.L. a înaintat acțiunea cu respectarea prevederilor codului de procedură civilă, deoarece din materialele cauzei și probele prezentate de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. reiese că „RED CAPITAL” S.R.L. la 30 decembrie 2015 a transferat suma de 1380,65 lei, executându-și obligațiunile contractuale, iar restanța de plată constituie suma de 6274,11 lei, astfel se constată recunoașterea datoriei de către „RED CAPITAL” S.R.L., iar cursul termenului de prescripție invocat de apelantă a fost întrerupt.

A solicitat respingerea cererii de apel ca neîntemeiat și pasibil respingerii, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

Studiind materialele cauzei, motivele expuse de apelant în cererea de apel și de intimat în referința la acesta în coroborare cu starea de fapt constatată și legislația pertinentă aplicabilă, Colegiul consideră apelul drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea hotărârii Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/ din 04 septembrie 2018 și pronunțarea în cauză a unei noi hotărâri, de respingere integrală a acțiunii înaintate, din următoarele considerente.

Termenul de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile calculat din data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Partea apelantă „RED CAPITAL” S.R.L., în persoana administratorului Tiutiunic Alexandr și avocatul Patrașanu Radu-Ștefan” a depus apelul la data de 02 octombrie 2018, împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/, dispozitivul căreia a fost pronunțat la data de 04 septembrie 2018. Astfel, Colegiul constată depunerea apelului în interiorul termenului acordat de lege.

Cadrul legal pertinent aplicabil speței.

Potrivit art. 276² alin. (1) Cod de procedură civilă dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

În corespundere cu prevederile art. 276³ Cod de procedură civilă (1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică. Judecătorul poate să respingă o astfel de solicitare în cazul în care consideră că, ținând cont de împrejurările cauzei, nu sânt necesare dezbateri publice. Respingerea se dispune printr-o încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul.

(3) În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pârâtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art. 172 și art. 173 Cod de procedură civilă doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

(4) Dacă din materialele cauzei rezultă că cererea nu poate fi examinată în ordinea stabilită pentru cererile cu valoare redusă, judecătorul, prin încheiere motivată care poate fi atacată odată cu fondul, dispune examinarea cauzei în ordine generală. În acest caz, prevederile prezentului capitol sânt inaplicabile.

Conform art. 276⁴ Cod de procedură civilă (1) Instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii.

(2) Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar.

(3) Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.

(4) Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare.

(5) Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276³ Cod de procedură civilă fiind aplicabile corespunzător.

În conformitate cu art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

Potrivit art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă:

- a) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii nu au fost constatate și elucidate pe deplin;
- b) circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care prima instanță le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente;
- c) concluziile primei instanțe, expuse în hotărâre, sânt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, statuează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multă aspectual, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă (1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatările circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

(2) În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

(3) În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță.

(5) Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

(6) Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces.

Din conținutul celor relatate Colegiul reține că sarcina instanței de apel derivă reieșind din dispozițiile art. 373 Cod de procedură civilă, în condițiile în care instanța de fond a soluționat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acțiunii în raport cu concluziile reținute de către aceasta.

În acest sens Colegiul reține, că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani contra Spaniei, nr. 18064/91 din XXXXXXXXXXX §27; Georgiadis vs Grecia nr. 21522/93 din XXXXXXXXXXX §43).

Totodată, conform art. 271 Cod civil acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extintivă numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția, depusă până la încheierea dezbaterilor în fond. În apel sau în recurs, prescripția poate fi opusă de îndreptățit numai în cazul în care instanța se pronunță asupra fondului.

Potrivit art. 268 lit. d) Cod civil se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind litigiile ce izvorăsc din contractul de transport.

De asemenea conform art. 1020 Cod civil:

(1) În cazul nerespectării obligațiilor contractuale, părțile sânt obligate să înainteze în prealabil o reclamație.

(2) Dacă destinatarul preia încărcătura fără a verifica, împreună cu cărașul, starea acesteia și fără a formula față de căraș obiecții cu indicarea distrugerilor, pierderilor sau deteriorărilor, se va prezuma, până la proba contrară, că destinatarul a primit încărcătura în starea descrisă în scrisoarea de trăsură. Obiecțiile urmează a fi făcute, dacă este vorba de pierderi sau deteriorări ce pot fi observate la o examinare exterioară, cel târziu la recepționarea încărcăturii.

(3) Dacă destinatarul și cărașul au verificat împreună starea încărcăturii, dovada contrară rezultatului acestei verificări se admite doar în cazul unor pierderi sau deteriorări ce nu pot fi recunoscute la examinarea exterioară și în cazul formulării de către destinatar a unor obiecții scrise față de căraș în decursul a 7 zile, neluând în considerare duminicile și sărbătorile legale.

(4) Dacă rezervele nu privesc pierderi sau deteriorări care pot fi recunoscute la o examinare exterioară, obiecțiile urmează a fi făcute în scris, în decursul a 7 zile, neluând în considerare duminicile și sărbătorile legale, după recepționare.

(5) Pentru încălcarea termenului de livrare se pot cere despăgubiri doar dacă, în termen de 21 de zile din momentul în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului, este înaintată o obiecție scrisă către căraș.

(6) La calculul termenelor stabilite în prezentul articol nu se ia în considerare ziua recepționării sau ziua în care încărcătura a fost pusă la dispoziția destinatarului.

(7) Cărașul și destinatarul sânt obligați să-și acorde toate înlesnirile corespunzătoare pentru constatările și verificările necesare.

La fel, în corespondere cu art. 1021 Cod civil (1) Termenul de prescripție în raporturile de transport este de un an. În cazul intenției sau al culpei grave, termenul de prescripție este de 3 ani.

(2) Curgerea termenului de prescripție începe: a) în caz de pierdere parțială, de deteriorare a încărcăturii sau de încălcare a termenului de transportare – din ziua predării încărcăturii către destinatar; b) în cazul distrugerii sau pierderii totale – în a 30-a zi de la expirarea termenului de transportare, iar dacă acest termen nu este stabilit de părți sau de lege – în cea de-a 60-a zi din ziua preluării încărcăturii de către căraș; c) în toate

celelalte cazuri – în ziua expirării unui termen de 3 luni de la data încheierii contractului de transport.

Starea de fapt și circumstanțele pricinii. Aprecierea instanței de apel.

Din materialele pricinii rezultă, că la 18 iulie 2018 „TRANS EUGILION COM” S.R.L. s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, în procedura cu valoare redusă, împotriva „RED CAPITAL” S.R.L., prin care a solicitat încasarea datoriei în sumă de 6774,11 lei, a cheltuielilor de executare în mărime de 2500 lei, a taxei de stat și a cheltuielilor de asistență juridică.

Examinând pricina, la 04 septembrie 2018, instanța de fond a admis acțiunea parțial, a încasat datoria, compensând parțial cheltuielile de judecată, legate de taxa de stat, respingând acțiunea în partea cerințelor de încasare a cheltuielilor de executare și a cheltuielilor de asistență juridică.

Pârâtul, nefiind de acord cu soluția dată, a contestat-o cu apel, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, de respingere integrală a acțiunii ca neîntemeiată și tardivă.

Colegiul, în primul rând constată, că instanța de fond corect a examinat cauza în procedura cererilor cu valoare redusă, situația întrunind criteriile Titlului II Capitolul XXI¹ Cod de procedură civilă, în speță nefiind întrunite interdicțiile impuse de art. 276² Cod de procedură civilă.

Cu referire la motivele apelului și temeinicia acestuia, Colegiul relevă următoarele aspecte.

În primul rând Colegiul conchide, că instanța de fond, concluzionând doar despre temeinicia pretențiilor de încasare a datoriei și netemeinicia pretențiilor de încasare a cheltuielilor de executare, incorect a decis încasarea sumei de 9274,11 MDL, deoarece aceasta este compusă din datoria contractuală propriu-zisă, în mărime de 6774,11 MDL și cheltuielile de executare a măsurilor de asigurare în sumă de 2500 MDL.

Astfel, deoarece instanța de fond a concluzionat despre netemeinicia pretențiilor „TRANS EUGILION COM” S.R.L. în partea încasării cheltuielilor de executare a măsurii de asigurare, în sumă de 2500 MDL, iar reclamantul nu a contestat hotărârea instanței în această parte, Colegiul conchide necesar a corecta eroarea admisă de prima instanță în acest sens. Or, după cum s-a indicat anterior, instanța de fond, de și a decis respingerea pretențiilor reclamantului de încasare a cheltuielilor de executare a măsurii de asigurare, în sumă de 2500 MDL, le-a încasat din contul pârâtului, deoarece suma de 9274,11 MDL este formată din datoria contractuală propriu zisă, în mărime de 6774,11 MDL și cheltuielile de executare în sumă de 2500 MDL. Urmare a acestui fapt, instanța de apel va respinge pretenția „TRANS EUGILION COM” S.R.L., de încasare din contul „RED CAPITAL” S.R.L. a cheltuielilor de executare în sumă de 2500 MDL, ca fiind nefondată.

Cu referire la motivele de tardivitate a acțiunii invocate de apelant, Colegiul la fel le consideră întemeiate, din următoarele considerente.

După cum reiese din materialele cauzei, la 27 iulie 2015, între părțile în litigiu a fost încheiat contractul - comandă pentru transportarea încărcăturilor, nr. 27/7, prin care „TRANS EUGILION COM” S.R.L., în calitate de transportator s-a obligat să presteze servicii de transport pentru „RED CAPITAL” S.R.L. - comanditar, cu ruta Republica Belarus – Republica Moldova. Pentru serviciile de transport acordate „RED CAPITAL” S.R.L. s-a obligat să achite „TRANS EUGILION COM” S.R.L. suma de 400 dolari SUA. La fel în pct.4.2 din contract au fost stabilite termenele și forma de plată - transfer bancar la 20 zile bancare din data prezentării facturii fiscale.

Astfel, potrivit facturii seria WH nr. 5632726 din 10 august 2015, prețul serviciilor de transport auto internațional a fost stabilit în sumă de 7654,75 lei, iar potrivit facturii seria WH nr. 4753455 din 30 iunie 2016 prețul serviciilor de transport auto internațional a fost stabilit în sumă de 19869,80 lei.

La fel, potrivit datelor prezentate de reclamantul/intimat, date confirmate de pârâtul/apelant, ultimul a achitat parțial serviciile de transport, pentru cele acordate potrivit facturii seria WH nr. 5632726 din 10 august 2015, la data de XXXXXXXXXX, iar pentru cele acordate potrivit facturii seria WH nr. 4753455 din 30 iunie 2016, ultima plată fiind efectuată la XXXXXXXXXX.

Prin somația, recepționată de pârât la 17 august 2017, reclamantul a solicitat pârâtului achitarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare în sumă totală de 9274,11 MDL. Ambele părți litigante au comunicat, că „RED CAPITAL” S.R.L. a refuzat să achite datoria.

Urmare a acestui fapt, la 18 iulie 2018 „TRANS EUGILION COM” S.R.L. s-a adresat cu prezenta acțiune în instanță, solicitând încasarea datoriei contractuale neachitate de „RED CAPITAL” S.R.L. pentru serviciile de transport prestate.

Colegiul, însă, conchide că „TRANS EUGILION COM” S.R.L. s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată cu încălcarea termenului de prescripție instituit atât de art. 268 Cod civil, cât și de art. 1021 Cod civil, deoarece, după cum s-a indicat, prima normă instituie teren de prescripție de 6 luni, iar cea de a doua normă instituie termen de prescripție de un an. Astfel, Colegiul calculând termenul de la data ultimei plăți efectuate de „RED CAPITAL” S.R.L., constată că „TRANS EUGILION COM” S.R.L. a înaintat acțiunea mult peste un an din această dată. Or, după cum a fost indicat anterior, „RED CAPITAL” S.R.L. a efectuat ultima plată către „TRANS EUGILION COM” S.R.L. la data de XXXXXXXXXX, iar ultima s-a adresat cu acțiune în instanță la data de 18 iulie 2018, adică peste mai mult de 1 ani și 8 luni, încălcând evident și esențial termenul prevăzut de legislația civilă pentru apărarea drepturilor și intereselor sale.

Astfel, Colegiul nu dispune de o altă posibilitate legală, decât a admite cererea de apel, a casa hotărârea primei instanțe și a respinge pretențiile reclamantului, privind încasarea datoriei contractuale, ca fiind prescrise, mai ales că „TRANS EUGILION COM” S.R.L. nici nu a solicitat repunerea în termen pentru adresare cu acțiune. La caz Colegiul ține să specifice, că părțile urmează să-și valorifice drepturile garantate de lege în termenul stabilit, aspect specific și speței deoarece, în conformitate cu art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În acest sens Colegiul face referire și la practica CtEDO existentă pentru asemenea litigii. Or, în cauza Ruiz Torija vs Spania, (hotărâre din 9 decembrie 1994, Seria A nr. 303-A), Curtea a constatat că omisiunea instanțelor judecătorești de a motiva refuzul de a accepta o obiecție, potrivit căreia acțiunea era tardivă, a constituit o violare a acestei prevederi. Curtea a mai relatat, că dreptul la judecarea într-un mod echitabil de către o instanță, după cum este garantat de articolul 6§1 al Convenției, trebuie interpretat în lumina Preambulului Convenției, care, în partea sa relevantă, declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante. Curtea a mai notat o situație similară și în cauza Popov vs Moldova (nr. 2) [cererea nr. 1996/04 din XXXXXXXXXX] în care a constatat, că prin neprezentarea motivelor pentru repunerea pârâtului în termenul de prescripție omis, pentru efectuarea unui act procedural, instanțele naționale au încălcat dreptul părții vizate, în favoarea căreia s-a scurs termenul, la un proces echitabil.

În opinia Curții Europene a Drepturilor Omului expusă în jurisprudența sa constantă, limitele de termen (prescripția) impuse în vederea apărării judiciare a drepturilor pretinse a fi lezate, sunt acceptabile în interesul unei bune administrări a justiției, urmărind un scop legitim de a asigura securitatea raporturilor juridice și protejarea persoanelor, ce ar putea fi acuzate împotriva învinuirilor lipsite de actualitate (staleclaim) susceptibile de a provoca dificultăți în eliminarea și preîntâmpinarea actelor de injustiție.

Astfel, toate cele constatate și expuse de instanța de apel demonstrează temeinicia apelului declarat și netemeinicia acțiunii civile, care a fost admisă greșit de prima instanță, situația fiind amănunțit și amplu descrisă de instanța de apel.

Totodată, deoarece instanța de apel a decis respingerea integrală a cererii de chemare în judecată înaintată de „TRANS EUGILION COM” S.R.L. către „RED CAPITAL” S.R.L., privind încasarea datoriei contractuale și a cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare, va compensa cheltuielile de judecată real suportate de pârâtul/apelant, care a avut câștig de cauză, compuse din taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel.

Or, potrivit prevederilor art. 94 Cod de procedură civilă (1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată; (3) Prevederile alin. (1) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii; (4) Dacă, fără a trimite cauza spre rejudecare, modifică hotărârea atacată sau pronunță o nouă hotărâre, instanța ierarhic superioară poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată. De asemenea, conform art. 94 Cod de procedură civilă (4) Instanța judecătorească poate schimba corespunzător repartizarea cheltuielilor de judecată, dacă este necesar, în funcție de evoluția procesului.

procedura civilă (1) instanța judecătorească obliga partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile; (1¹) Cheltuielile indicate la aliniatul precedent se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Astfel, potrivit dispoziției de plată anexată la cererea de apel „RED CAPITAL” S.R.L. a achitat taxa de stat aferentă acesteia, în mărimea indicată de instanța de apel, adică 208 MDL. Cu referire la cerința de a fi compensate cheltuielile de asistență juridică, Colegiul o va respinge, deoarece „RED CAPITAL” S.R.L. nu a demonstrat suportarea reală a acestor cheltuieli. Or, pentru a face dovada existenței acestora partea a prezentat instanței factura fiscală seria EUJ nr. 000974842. Înscrisul respectiv, însă nu demonstrează faptul achitării acestor servicii, adică nu demonstrează, că aceste cheltuieli au fost reale, urmare a cărui fapt Colegiul nu va compensa aceste cheltuieli de judecată, pretinse de apelant.

În temeiul celor relatate și având în vedere faptul, că circumstanțele pricinii au fost constatate de către prima instanță, dar li s-a dat o apreciere și interpretare greșită, ce deviază de la situația faptică real existentă și, ca consecință, nu este necesară verificarea suplimentară a căror-va probe și stări de fapt, Colegiul ajunge la concluzia de a admite apelul formulat de „RED CAPITAL” S.R.L., a casa hotărârea Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/ din 04 septembrie 2018 și a emite o nouă hotărâre, de respingere integrală a acțiunii civile introduse de „TRANS EUGLION COM” S.R.L.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 385 alin. (1) lit. c) și 388-390 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Admite apelul declarat de „RED CAPITAL” S.R.L.

Casează integral hotărârea Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/ din 04 septembrie 2018 și, la caz, pronunță o nouă hotărâre, prin care:

Respinge, ca fiind prescrise, pretențiile înaintate de „TRANS EUGLION COM” S.R.L. către „RED CAPITAL” S.R.L. cu privire la încasarea datoriei contractuale, pentru prestarea serviciilor de transport, în sumă de 6774,11 MDL.

Respinge, ca fiind nefondate, pretențiile înaintate de „TRANS EUGLION COM” S.R.L. către „RED CAPITAL” S.R.L. cu privire la încasarea cheltuielilor de executare a măsurilor de asigurare a acțiunii în sumă de 2500 MDL și cerința de compensare a cheltuielilor de judecată suportate în actuala pricină.

Compensează, încasând din contul de „TRANS EUGLION COM” S.R.L. în folosul „RED CAPITAL” S.R.L., cheltuielile de judecată suportate de ultima în actuala pricină, formate din taxa de stat achitată la depunerea cererii de apel, în sumă de 208 MDL.

Respinge cerința „RED CAPITAL” S.R.L. privind compensarea cheltuielilor de judecată suportate de ultima în actuala pricină, sub formă de plata serviciilor avocatului, ca fiind nefondată.

Decizia nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă din data pronunțării.

**Președintele ședinței
Judecător**

Marina Anton

Judecătorii

Ion Țurcan

Vitalie Cotorobai